

Staten, og vi mener for Resten, at Tiden snart kunde være moden til at komme ind paa en alvorlig Overvejelse af dette Spørgsmaal. Men saa længe vi har en Statskirke, har vi ikke noget imod, at de Midler, der stilles til Statskirkens Embedsmænds Raadighed, fordeles paa en rimeligere Maade, end nu er Tilfældet.

Der er dog nogle Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag, som vi ikke uden videre kan gaa ind paa. I § 1 hedder det, at der kan ydes den Præst, der overtager en Præstegaard, med hvilken der er forbundet Avling, en Etableringshjælp af 400 Kr. Det forekommer os urigtigt. Den Præst, der skal overtage en Avling, kan i Forvejen faa et billigt — jeg tror 4 pCts Laan — paa indtil 600 Kr. At yde Præsterne yderligere en ren og skær Gave paa 400 Kr., forekommer os at være urimeligt, saa meget mere som Præstegaardsjorderne efter vor Mening snarest muligt burde fjernes fra Præsteembederne og overgaa til offentlig Anvendelse, særlig til Overdragelse til Husmænd. Dette er ogsaa en Tanke, der gennem mange Aar har været kær i dette Ting. Jeg ved godt, at man indenfor Præsteverdenen, efterhaanden som Tiderne har skiftet, har set meget forskelligt paa Spørgsmaalet om Avling i Forbindelse med Præsteembederne. Saa vidt jeg har kunnet lægge Mærke til, har Stemningen indenfor Præsteverdenen i dette Spørgsmaal skiftet med de opadgaaende og nedadgaaende Tider i Landbruget. I 80erne og 90erne var det nedadgaaende Tider, Kornpriserne dalede, og blandt Præstestanden var der da stærk Stemning for at komme bort fra Avlingen. Der anførtes mange gode ideelle Grunde derfor. Sidst i 90erne kom der opadgaaende Priser, og Stemningen voksede da blandt Præsterne for at beholde Avlingen, og der anførtes mange gode ideelle Grunde for det. Derfor er Sandheden vistnok den, at i de Tider, hvor Avling ikke betaler sig, bryder Præster sig ikke om at have Jord, men naar der kommer gode Tider, hvor Jorddyrkning betaler sig, er Præsterne meget glade ved at have Jord, hvilket altsammen viser, at der er noget i den materialistiske Opfattelse, at det er det økonomiske, der ligger til Grund ogsaa for det aandelige. Jeg siger dette til det ærede Medlem, der sidder lige overfor (Povlsen), og med hvem jeg for nogen Tid siden havde den Ære at diskutere dette Spørgsmaal. Dette med de 400 Kr. i Etableringshjælp kan vi ikke gaa ind paa. Det fjerner os fra den Vej, vi bør ind paa,

nemlig at Præstegaardsjorden snarest muligt anvendes til andre Formaal end Betaling til Præster, f. Eks. til at aabne jordløse Landarbejdere Adgang til Jord.

■ Saa er der § 4. Den indeholder noget helt andet, end der staar i Lovforslagets Titel. Af Titlen faar man nærmest det Indtryk, at der her er Tale om en Præstelønningslov. Jeg ser godt, at der i Titelen staar: „nogle midlertidige Bestemmelser vedrørende Folkekirkens Præsters Lønningsforhold“, men § 4 omhandler Offer og Accidenser, altsaa det Spørgsmaal, hvormed der tidligere har foreligget et selvstændigt Lovforslag oppe i det andet Ting. Det er et meget stort Spørgsmaal, man her rører ved i en Paragraf i en Præstelønningslov. Mod denne Paragraf har jeg mange Indvendinger at gøre. Der staar nemlig, at naar Menighedsraadene og de offerberettigede, altsaa Præsterne, enes om en Afløsning af Højtidsoffer og Accidenser, kan Ministeriet stadfæste en saadan Overenskomst efter forud indhentet Erklæring fra de paagældende Kommunalbestyrelser. Men en Erklæring behøver man ikke at tage Hensyn til, Ministeriet kan se bort fra en saadan. Jeg tror, det er en meget farlig Ting at komme ind paa at overlade Menighedsraadene og Præsterne alene at fastsætte Afløsningssummer, som bagefter af Sogneraadet eller Kommunalbestyrelsen skal paalignes alle Beboerne som Skat. Thi de, der staar udenfor Folkekirken, skal ifølge § 77 i Grundloven svare det paalignede Beløb til Skolerne. Det er ganske vist en meningsløs Bestemmelse, men vi har den nu en Gang. Maaske var der dog nu Grund til at tage dette Spørgsmaal op. Jeg ser den højtærede Formand nikke, men det er ogsaa et Spørgsmaal, der i høj Grad har interesseret ham. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) har ofte rejst det. Der kunde maaske være Tale om, naar vi ellers i begge Ting er enige om Grundlovsændringen, til sidst at sige: Hvorfor ikke til Slut tage § 77 med, som man vistnok fra alle Sider er enig om at ønske forandret? Der vilde neppe rejse sig Vanskeligheder derved. Ellers er jeg enig med den højtærede Konseilspræsident, naar han sagde, at hvis man af demokratiske Hensyn ønsker en Grundlovsændring, skal man ikke røre ved flere Spørgsmaal end højst fornødent, men her kunde der maaske være en Undtagelse. Jeg berører det kun lige i Forbigaaende.

Da der altsaa her er Tale om at paaligne en Skat, der rammer alle, enten de